

بررسی پیامدهای منفی دستمزدهای غیرواقعی بر منافع بیمه‌شدگان و سازمان تأمین اجتماعی

نفع همه در اعلام مزد واقعی است

دستمزد واقعی یا غیرواقعی؛ مسئله این است. بخشی از جامعه کارفرمایی به دلایل مختلف نظیر فرار بیمه‌ای، پرداخت کمتر حق بیمه و عدم التزام به قانون در حوزه مالیات، به جای پایبندی به قانون کار، بی‌قانونی و عدم پرداخت مزد واقعی نیروی کار را در پیش می‌گیرند. دستمزد غیرواقعی البته تبعات دیگری نظیر عدم بهره‌مندی کارگران از مزایای کامل تأمین اجتماعی را به دنبال دارد.

اگر در زمان اشتغال نیروی کار، حق بیمه کارگران بر اساس دستمزد واقعی پرداخت شود حتماً بیمه‌شدگان در زمان بازنشستگی از مزایای کامل حقوق و مستمری برخوردار خواهند بود؛ در واقع پرداخت مزد واقعی تکلیفی است که طبق قانون برای کارفرما مشخص شده است.

از آنجا که ملاک دریافت مستمری دوران بازنشستگی کارگران، پرداخت حق بیمه از سوی جامعه کارفرمایی است، بنابراین باید حقوق و مزایای جامعه کارگری به صورت واقعی اعلام شود تا افراد شاغل در بخش‌های مختلف جدای از مزد غیرواقعی، بتوانند مستمری مناسبی در هنگام بازنشستگی دریافت کنند. به این واسطه پرداخت واقعی دستمزد، تضمینی برای دوران اشتغال و بازنشستگی محسوب می‌شود.

طبق آمارهای موجود ۱۶ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر بیمه‌شده اصلی سازمان تأمین اجتماعی در قالب نیروی کار یک میلیون و ۴۰۰ هزار کارگاه اقتصادی، تولیدی و خدماتی فعالیت دارند. به این واسطه جمعیت اشاره شده اصلی‌ترین تأمین‌کننده منابع سازمان تأمین اجتماعی به شمار می‌روند.

به عبارتی بالغ بر ۸۰ درصد منابع موردنیاز تأمین اجتماعی از محل وصول حق بیمه‌های شاغلان و فعالان حوزه کسب‌وکار به سازمان تأمین اجتماعی تأمین می‌شود. به همین خاطر اعلام مزد واقعی علاوه بر تأمین حقوق نیروی کار، متضمن پایداری مالی تأمین اجتماعی نیز خواهد بود.

حق بیمه بر اساس مزد واقعی

مصطفی سالاری، مدیر عامل سازمان تأمین اجتماعی پیش از این، با تأکید بر لزوم دریافت حق بیمه بر اساس مزد واقعی، گفت: «باید حق بیمه بر اساس مزد واقعی پرداخت شود. در حال حاضر، برخی کارفرمایان مزد را غیرواقعی اعلام می‌کنند و این موضوع به ضرر صندوق است.»

ارائه راهکارهایی برای ترغیب جامعه کارفرمایی به اعلام دستمزد واقعی نیز موضوعی است که

ابراهیم کشاورز، مدیر کل وصول حق بیمه سازمان تأمین اجتماعی در گفت‌وگو با آتیه‌نو بیان کرد و در این باره توضیح داد: «باید حوزه کارفرمایی را به پرداخت حق بیمه بر اساس مزد واقعی ترغیب کرد. به همین منظور پیشنهادی داریم تا کارفرمایان بزرگ خوش حساب به واسطه ارائه دستمزد واقعی تشویق شوند، زیرا ۶۰ درصد کارفرمایان برای بیمه‌شدگان حداقل حقوق و حق بیمه را پرداخت می‌کنند.»

کشاورز افزود: «به این دلیل که در حال حاضر ۶۰ درصد بازنشستگان تأمین اجتماعی حداقل‌بگیر به شمار می‌روند، اگر کارفرمایان حداقل مزد را به ما اعلام نمی‌کردند در حوزه مستمری‌ها تا این میزان مشکل وجود نداشت. ما باید علاوه بر واقعی کردن دستمزدها و دسترسی به سامانه مالیاتی، دستمزد واقعی را احصا کنیم.»

مدیر کل وصول حق بیمه سازمان تأمین اجتماعی ادامه داد: «بسیاری از افراد جامعه دستمزد را ملاک بازنشستگی می‌دانند، اما این گونه نیست. برای نمونه اگر در سال اول یا دوم بیمه‌پردازی، فوت بیمه‌شده اتفاق بیفتد و دستمزد واقعی نداشته باشد، بر همین مبنا برای خانواده فرد مستمری برقرار می‌شود. در مجموع اینکه مردم باید بدانند دستمزد اعلامی مشمول حق بیمه صرفاً مربوط به زمان بازنشستگی نیست.»

لزوم ورود ذی‌نفعان به مسئله مزد

با توجه به پوشش بیمه‌ای جامعه بزرگ کار و تولید در قالب کارگران توسط تأمین اجتماعی و ارتباط مستقیم مزد کارگران و میزان حق بیمه پرداختی آنان به این سازمان، مسئله دستمزد نیروی کار را می‌توان کاملاً به این نهاد بیمه‌ای مرتبط دانست. از این‌رو به نظر می‌رسد سازمانی نظیر تأمین اجتماعی باید در محاسبات و تصمیم‌سازی‌های مزی حضور داشته باشد.

غلامحسین عابدی‌روش، کارشناس حوزه بیمه‌های اجتماعی در این ارتباط به آتیه‌نو، گفت: «موضوعات اشتغال، حقوق و دستمزد به دو مسئله اشتغال نیروی کار بیمه‌شده و مزد کارگری مرتبط می‌شود. به‌طور معمول، موضوع دستمزد جامعه کارگری مشمول قانون کار در شورای عالی کار مورد تبادل نظر قرار می‌گیرد.»

او افزود: «نکته مهم اینکه سازمان تأمین اجتماعی در تصمیم‌سازی‌های مرتبط با این موضوعات نقش خاصی را ایفا نمی‌کند و در واقع در نشست‌ها و جلسات مرتبط برای تصمیم‌گیری‌های اشتغال و دستمزد حضور ندارد. این در حالی است که اشتغال و دستمزد نیروی کار به‌طور مستقیم بر بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی و منابع این سازمان تأثیرگذار است.»

به گفته این کارشناس حوزه بیمه‌های اجتماعی،



موضوع مهم این است که ذی‌نفعان حوزه کار و تولید و بیمه‌های اجتماعی باید به‌گفت‌وگوهای حقوق و دستمزد ورود پیدا کنند و در چارچوب جلسات مربوطه حضور مؤثر داشته باشند. به این مفهوم که در ارتباط با موضوعات اشتغال و مزد نیروی کار باید منافع راهبردی بین تأمین اجتماعی و ذی‌نفعان این سازمان شکل بگیرد.

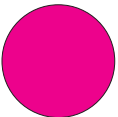
او همچنین ادامه داد: «دستمزد واقعی زمانی اتفاق می‌افتد که نیروی کار شاغل در کارگاه‌ها، دیده‌بان حقوق و دستمزد و منافع ناشی از پوشش بیمه‌ای ابراز نظر داشته باشند. این افراد باید در مسیر گفت‌وگوهای مرتبط با حقوق و دستمزد قرار گیرند و در این راستا مشارکت کنند.»

تدوین مکانیسم دستمزد واقعی

این کارشناس حوزه بیمه‌های اجتماعی ضمن تأکید بر ضرورت تدوین چارچوب اجرایی حقوق و دستمزد واقعی، توضیح داد: «از سوی دیگر سازمان تأمین اجتماعی نیز باید امکان اجرایی کردن مکانیسم‌های حوزه حقوق و دستمزد و تحقق مزد واقعی را داشته باشد. به‌عنوان مثال کارگاه‌های اجراکننده طبقه‌بندی مشاغل، در ارتباط با لیست حق بیمه تأمین اجتماعی، بسیاری از پرداختی‌ها را به‌صورت غیرشمول ارائه می‌کنند.»

کارگری

یادداشت
O P I N I O N



حمیدرضا نائب خسروشاهی

کارشناس بیمه‌های اجتماعی

حمایت از تولید اولویت تأمین اجتماعی

ارتباط مستقیم و بی‌واسطه سازمان تأمین اجتماعی با جامعه کار و تولید یا همان کارگران بیمه‌شده و مزایای دوسویه این افراد و بزرگ‌ترین نهاد بیمه‌ای کشور در قبال یکدیگر، بیانگر اولویت این ترکیب برای فضای کار و تولید است. به عبارتی، فضای کسب‌وکار کشور، سازمان تأمین اجتماعی و نیروی کار کارگری بیمه‌شده را می‌توان بستر ساز حمایت از چرخه تولید محسوب کرد. در واقع این سازمان تأمین اجتماعی است که حمایت از کار و تولید را به واسطه اهمیت ارتباط در این فضا در اولویت قرار داده است. ارائه خدمات مختلف بیمه‌ای، درمانی، بازنشستگی و انواع سرویس‌های کوتاه‌مدت به جامعه کار و تولید کارگری و کارفرمایی، استمرار خدمات در زمان بروز چالش‌های تولید، تقسیط انواع بدهی‌های بیمه‌ای و بخشودگی جرائم بیمه‌ای تنها بخشی از حمایت‌های همه‌جانبه تأمین اجتماعی از تولید و فعالان این عرصه به شمار می‌رود. سازمان تأمین اجتماعی با تحت پوشش داشتن بالغ بر ۱۶ میلیون و ۶۰۰ هزار بیمه‌شده اصلی و ارائه خدمات به بیش از یک میلیون و ۴۰۰ هزار کارگاه‌فعل، حمایت از عمده فعالان عرصه اقتصاد و کسب و کار را به‌صورت جدی در دستور کار دارد. همچنین این سازمان با پوشش بالغ بر ۵۴ درصد جمعیت کشور در قالب بیش از ۵۰ میلیون نفر از گروه‌های مختلف اجتماعی به ویژه خانواده نیروی کار تحت پوشش، توسعه بیمه‌ای و حمایت از عمده افراد جامعه را عهده‌دار است. به واسطه بهره‌مندی بخش اعظم کارگران از خدمات تأمین اجتماعی، اکنون ۷۰ درصد خدمات سازمان به جامعه کارگری و فعالان عرصه کار و تولید ارائه می‌شود. بازگشت جرائم پرداختی از سوی کارفرمایان به چرخه تولید را می‌توان یکی از مزایای حمایت تأمین اجتماعی از تولیدگران در مواجهه با مشکلات این چرخه دانست.

به این واسطه یکی از برنامه‌های حمایتی تأمین اجتماعی از جامعه کارفرمایی، اجرای طرح بخشودگی جرائم بیمه‌ای کارفرمایان است؛ این طرح در ادوار مختلف و با هدف تقویت بخش مولد جامعه و جلوگیری از آسیب به فضای تولید کشور و همچنین تحقق بخشی از وصولی‌ها اجرایی شده است. در واقع تأمین اجتماعی در شرایط مختلف و برای عمل به وظایف خود در راستای توسعه ارتباط با تولیدگران به‌عنوان تأمین‌کنندگان اصلی منابع این سازمان، راهکارهای متفاوتی برای حمایت از بخش مولد به کار بسته است. اگرچه اکنون ۵۲ درصد جامعه در بخش‌های بیمه‌ای، درمانی و بازنشستگی خدمات همه‌جانبه از این سازمان دریافت می‌کنند اما همچنان سیاست حمایت از نیروی کار، فعالان حوزه کسب‌وکار و افراد شاغل در حوزه‌های اقتصادی و تولیدی را برای رشد شمار بیمه‌شدگان دنبال می‌کند. هرچه تأمین اجتماعی توسعه پیدا کند، رشد و رونق تولید بیشتر را به دنبال خواهد داشت و چرخه‌ای رو به شکوفایی تولید و تأمین اجتماعی خواهد بود. بنابراین هرچه سازمان تأمین اجتماعی از نظر خدمات و ارائه تعهدات کوتاه‌مدت و بلندمدت به افراد تحت پوشش توسعه و گسترش داده شود، امکان فراهم کردن رشد و تولید در جامعه بیشتر می‌شود. تقویت ارتباط شرکای اجتماعی در راستای توسعه و رشد تولید را باید از الزامات ارتباطی سازمان تأمین اجتماعی و تولیدگران محسوب کرد. یکی دیگر از موضوعات مهم برای تأمین به موقع منابع سازمان برای اجرای تعهدات، توجه به مقوله رشد تولید در جامعه است؛ زیرا به هر میزان توسعه اقتصادی در کشور را شاهد باشیم تأمین اجتماعی هم در زمینه جذب بیمه‌شدگان رشد خواهد داشت.



مهناز بیرانوند

روزنامه نگار

دستمزد غیرواقعی به نیروی کار، نه تنها بازنشستگی

حداقلی و آینده‌ای نامطمئن برای کارگران رقم می‌زند، بلکه منابع مالی سازمان

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تأمین اجتماعی رانیز تضعیف می‌کند؛ در حالی که مزد واقعی، تضمینی برای حقوق فردی و منافع ملی است

مکانیسم دستمزد واقعی

تصمیم‌گیری کلیدی برای بهبود معیشت مستمری‌بگیران

افزایش ۵۰ درصدی بن معیشت و افزایش ۱۰۰ درصدی حق اولاد بازنشستگان تأمین اجتماعی

تصمیم‌سازی برای افزایش حقوق و مزایا، رشد تسهیلات و ادامه اجرای متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان و مستمری‌بگیران تحت پوشش تأمین اجتماعی، خروجی هفته گذشته نشست‌های مدیر عامل تأمین اجتماعی و اعضای کانون‌های بازنشستگی این سازمان محسوب می‌شود.

در راستای تصمیم‌گیری درباره میزان افزایش حقوق بازنشستگان تأمین اجتماعی در سال ۱۴۰۴، جلسات هم‌اندیشی و کارشناسی با کانون عالی بازنشستگان برگزار شد. در این نشست‌ها، مباحث مختلفی درباره افزایش حقوق بازنشستگان و خدمات دیگر سازمان تأمین اجتماعی به این بخش از جامعه، مورد گفت‌وگو و بررسی قرار گرفت و در نهایت در این ارتباط تصمیم‌گیری شد. به واسطه خروجی این جلسات مقرر شد افزایش حقوق پایه بازنشستگان تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی طبق مصوبه شورای عالی کار انجام شود. به نظر می‌رسد تصویب افزایش حقوق بازنشستگان و مستمری‌بگیران طبق مصوبه شورای عالی کار، زمینه بهبود معیشت جامعه بازنشسته به‌ویژه بازنشستگان حداقل‌بگیر تأمین اجتماعی را فراهم کند. بر اساس تصمیمات گرفته شده، بن معیشت بازنشستگان با ۵۰ درصد افزایش، به ۶۰۰ هزار تومان می‌رسد. همچنین حق عائله‌مندی با ۵۰ درصد افزایش به دو میلیون و ۱۰۰ هزار تومان خواهد رسید. حق اولاد هم با ۱۰۰ درصد افزایش، یک میلیون و ۷۱۹ هزار تومان (به‌ازای هر فرزند) خواهد شد.

رشد ۶۷ درصدی تسهیلات بازنشستگی

در این جلسه همچنین افزایش ۶۷ درصدی تسهیلات قرض الحسنه بازنشستگان و مستمری‌بگیران تأمین اجتماعی و افزایش آن از ۳۰ میلیون به ۵۰ میلیون تومان به تصویب رسید. طبق آخرین داده‌های آماری در حال حاضر ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار بازنشسته و مستمری‌بگیر از خدمات سازمان تأمین اجتماعی استفاده می‌کنند که تحول برنامه‌های معیشتی و رفاهی از اولویت‌های این گروه محسوب می‌شود. تحقق افزایش سقف تسهیلات



بازنشستگان، بخشی از خواسته‌های رفاهی آنان محسوب می‌شود. با اجرایی شدن این مهم و اعمال افزایش مستمری‌ها، بخشی از مشکلات مالی مستمری‌بگیران حل خواهد شد. سازمان تأمین اجتماعی به بیش از ۶۰ درصد بازنشستگان کل کشور خدمات‌رسانی می‌کند و به این واسطه بیشترین سهم را در ارائه خدمات گسترده در حوزه بیمه‌ای، درمانی و بازنشستگی به این اقشار به عهده دارد. پرداخت تسهیلات به بازنشستگان تحت پوشش، یکی از برنامه‌های عملیاتی و راهبردی تأمین اجتماعی در سالیان اخیر بوده است. به‌گونه‌ای که این تسهیلات در چندین مرحله روند